

APROXIMANT L'ATENCIÓ ESPECIALITZADA EN SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL A LA COMUNITAT (PROGRAMA DE COL·LABORACIÓ AMB PRIMÀRIA)

Villaescusa Portella, Rut; Pumar Alonso, Nerea; Escarmis Gamez, Delia

Introducció

El Programa de Col·laboració en Salut Mental a l'Atenció Primària (PCP) es va iniciar, amb els equips de pediatria vinculats a Sant Pere Claver al Districte Municipal de Sants Montjuïc, l'any 2007. Amb la intenció d'apropar els serveis especialitzats a les àrees bàsiques de salut (ABS). Actualment, es col·labora amb 5 ABS (Magòria, CAPIBE Numància, Les Hortes, Manso i La Marina), amb una dedicació d'aproximadament 1200h/anyals de psicologia, i en una d'elles hi ha també suport per part d'infermeria de salut mental.

Objectius

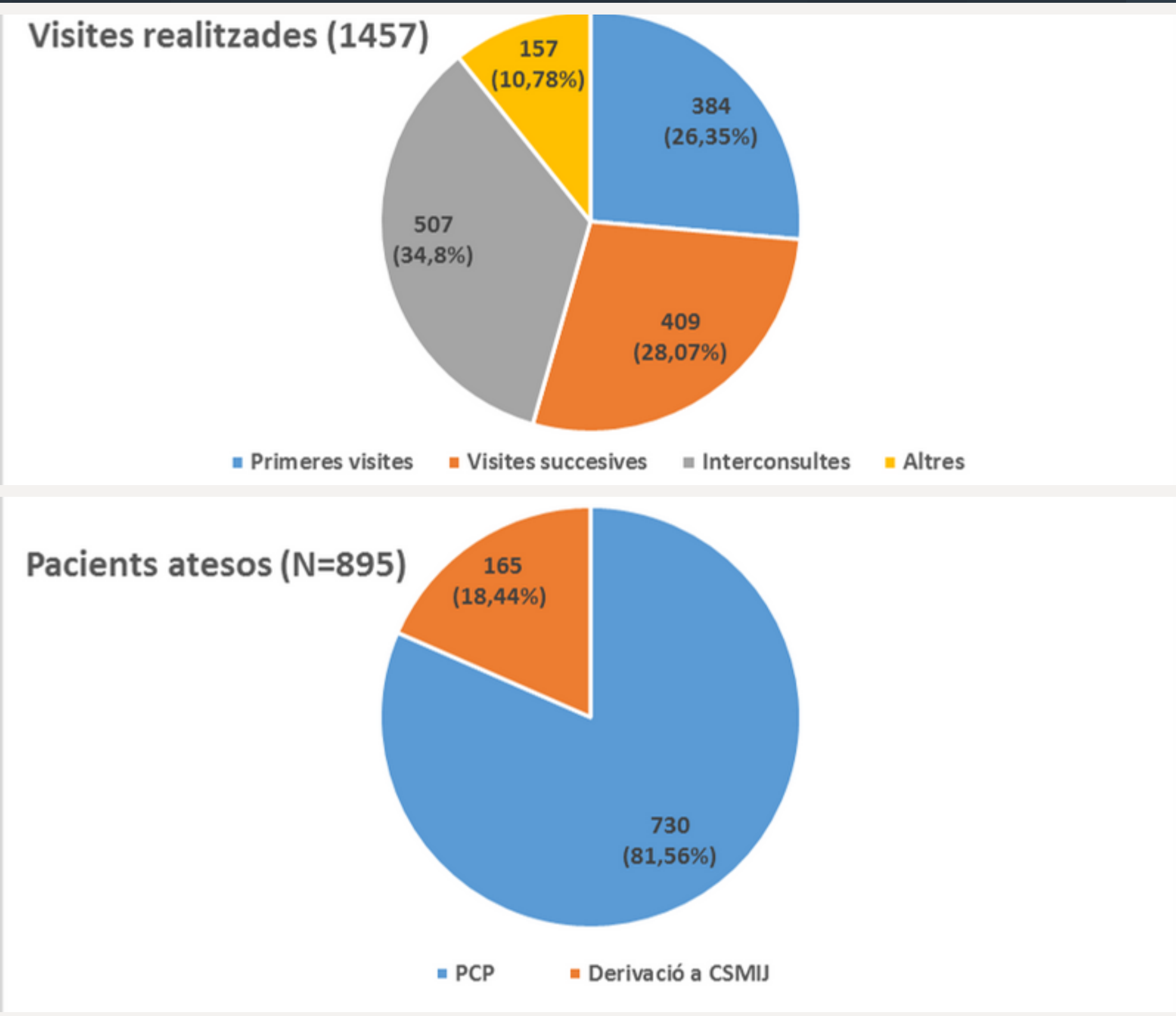
Millorar la prevenció, detecció i el tractament dels trastorns mentals més prevalents a l'àmbit de l'atenció primària de salut, així com facilitar la interconsulta i la formació dels professionals de les ABS. Per altra banda, també permet un accés més proper a la població, oferint una atenció de qualitat amb un model esglaonat d'intervenció. Facilitant l'atenció dels trastorns més lleus en la mateixa àrea bàsica, al mateix temps que garanteix un accés òptim pels trastorns mentals de major gravetat. Amb una repercussió directe en disminuir la saturació dels serveis de salut mental especialitzats, realitzant un primer cribratge i atenció de les demandes. Amb tot, ens plantejem analitzar les dades de l'atenció realitzada, pels professionals del Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ) Sants-Montjuïc, en aquest programa, durant l'any 2023.

Mètode

S'han analitzat les dades de l'activitat assistencial al PCP, de l'Àmbit territorial d'intervenció del Districte municipal 3 de Barcelona (Sants-Montjuïc), amb un total de 5 ABS en les que intervenim, i que engloben a 25.654 menors. La població diana són els menors fins als 18 anys derivats per pediatres, metges de capçalera o infermeria de les ABS. Analitzem també les repercussions que això ha tingut sobre les derivacions que arriben al CSMIJ, influïnt directament amb el tipus de clínica i patologia que ens trobem als serveis especialitzats.

Resultats

L'any 2023 es van realitzar un total de 1457 visites en el programa. De les quals, 384 van ser primeres visites, 409 visites successives, i 507 interconsultes amb els professionals del l'ABS. Atenen a un total de 895 pacients, dels quals es va cursar derivació posterior al CSMIJ en 165 casos, al detectar-se que requerien d'una atenció especialitzada. Per tant, com es pot observar, només el 18,43% dels casos van ser derivats al CSMIJ, al complir criteris de trastorn mental greu i moderat, i/o d'alta complexitat. La resta de pacients es van poder atendre, acompanyar, tractar i resoldre des del PCP. Com podem veure, moltes de les demandes realitzades reben atenció, valoració, orientació i tractament en la mateixa ABS. I per altra banda, es pot oferir una atenció més àgil al trastorn mental greu que es derivat al CSMIJ. Evidentment, aquest model té una repercussió directa en la patologia que s'atén des de l'especialitzada, sent cada vegada més, una clínica de major gravetat.

Conclusions

L'atenció psicològica als serveis de primària permet explorar i detectar un gran percentatge de població en situacions de risc de desenvolupar patologia mental. Permet realitzar intervencions breus de suport, de cara a acompanyar processos adaptatius i clínica afectiva i ansiosa de característiques lleus. També permet reubicar circuits, limitar la intervenció sobre aspectes que corren el risc de patologització en moments en què no és indicat ni beneficis realitzar un intervenció professionalitzada, i orientar a nivell familiar de cara a potenciar els seus propis recursos i el suport de la comunitat. Al mateix temps que es pot oferir una atenció més àgil al trastorn mental moderat-greu i/o complexa, que es derivat al CSMIJ. Els símptomes que els nens manifesten, en moltes ocasions, posen de relleu el malestar en diferents contextos vitals (familiar i/o escolar). La intervenció des de l'àrea comunitària, permet abordar el malestar emocional sense que aquest arribi a cronificar-se.

Referències bibliogràfiques

- Enfedaque B, Garcia O, Gil E, Ruiz R, Cid J, Lobo E, et al. Programa de col·laboració entre l'atenció a la salut mental i les addiccions, i l'atenció primària i comunitària. Barcelona: Direcció General de Planificació i Recerca en Salut; 2023. <https://hdl.handle.net/11351/9424>

Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil Sants-Montjuïc

Rut Villaescusa: Psicòloga clínica
Nerea Pumar: Psicòloga clínica
Delia Escarmis: Psicòloga clínica y coordinadora

Més informació

Mail: info@pereclaver.org
Web: www.pereclaver.org

